



5.12.2019

LAUSUNTO

ulkoasiainvaliokunnalta

kansainvälisen kaupan valiokunnalle

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin sosialistisen tasavallan välisen sijoitussuojasopimuksen tekemisestä unionin puolesta (2018/0358M(NLE))

Valmistelija: Isabel Wiseler-Lima

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa kansainvälisen kaupan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. korostaa, että talouskehitys ja monenvälisyys ovat tärkeitä välineitä ihmisten elämän parantamiseksi; huomauttaa, että yksi sijoitussuojasopimuksen tavoitteista on EU:n ja Vietnamin talous-, kauppaa- ja investointisuhteiden vahvistaminen kestävästä kehitystä koskevan tavoitteen mukaisesti sekä kaupan ja investointien edistäminen siten, että noudatetaan ihmisoikeuksia, ympäristöä ja työelämää koskevia kansainvälisesti tunnustettuja normeja ja sopimuksia kaikilta osin;
2. pitää valitettavana, että komissio ei tehnyt EU:n ja Vietnamin välistä sijoitussuojasopimusta koskevaa ihmisoikeusvaikutusten arviointia, mikä on vastoin EU:n oikeusasiamiehen vuonna 2015 tekemää päätöstä sekä ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevaa EU:n toimintasuunnitelmaa; kehottaa komissiota tekemään ihmisoikeusvaikutusten arvioinnin välittömästi; huomauttaa, että komissio sitoutui myös tekemään taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöä koskevien vaikutusten jälkiarvioinnin;
3. suhtautuu myönteisesti tehostettuun poliittiseen vuoropuheluun EU:n ja Vietnamin välillä ja mahdollisuuteen käsitellä ihmisoikeuskysymyksiä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen 35 artiklan ja vapaakauppasopimuksen 13 artiklan nojalla perustettujen institutionaalisten mekanismien puitteissa; toistaa, että nämä artikkelit tarjoavat yhdessä määräaikaisarviointijärjestelmän kanssa välineitä sijoitussuojasopimuksen täytäntöönpanoon liittyvien ihmisoikeusongelmien ratkaisemiseksi, mutta niihin on liityttävä EU:n ja sen jäsenvaltioiden suorittama valvonta sekä riippumaton seuranta- ja valitusmekanismi, joka tarjoaa kansalaisille ja sidosryhmille tehokkaat oikeussuojakeinot ja toimii välineenä, jolla voidaan puuttua mahdollisiin kielteisiin ihmisoikeusvaikutuksiin; panee merkille, että vaikka sopimuspuoli voi yksipuolisesti toteuttaa asianmukaisia toimenpiteitä katsoessaan, että toinen sopimuspuoli on rikkonut kumppanuus- ja yhteistyösopimusta olennaisesti, nämä toimenpiteet ovat täysin sopimuspuolten harkintavallassa ja niitä on käytetty vain hyvin poikkeuksellisissa olosuhteissa;
4. korostaa, että kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen VI osaston mukaisesti osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi ja sukupuolten tasa-arvon, ilmastonmuutoksen, muuttoliikkeen, terveyden, koulutuksen ja sosioekonomisten asioiden alalla sekä julkishallinnon uudistamisessa sen varmistamiseksi, että EU:n edistämät korkeat normit ja arvot otetaan huomioon Vietnamin tulevissa uudistuksissa, myös niiden kansainvälisten ihmisoikeussopimusten täytäntöönpanossa, joiden osapuoli Vietnam on; panee huolestuneena merkille, että ihmisoikeustilanne on heikentynyt kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen tultua voimaan;
5. painottaa, että sopimuspuolten ja investoijien on noudatettava kaikkia asiaankuuluvia kansainvälisiä ihmisoikeusnormeja ja -velvoitteita; painottaa OECD:n toimintaohjeissa monikansallisille yrityksille sekä yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevissa YK:n ohjaavissa periaatteissa esitettyjä investoijien vastuita; muistuttaa, että yritysten on

noudatettava kansainvälisiä ihmisoikeus- ja ympäristönormeja; kehottaa EU:ta ja Vietnamia laatimaan yhteistyössä lapsityövoiman käytön torjuntaa koskevan toimintasuunnitelman sekä tarvittavan kehyksen yrityksille;

6. tukee täysin EU:n ja Vietnamin jatkuvaa, aitoa ja tuloshakuista sitoutumista ihmisoikeuksiin, myös kahdenvälisen ihmisoikeusvuoropuhelun ja muiden kahdenvälisten investointien kannalta merkittävien korkean tason kokousten puitteissa; kehottaa vahvistamaan EU:n ja Vietnamin vuotuista ihmisoikeusvuoropuhelua, johon riippumattomat paikalliset kansalaisyhteiskunnan järjestöt ja ihmisoikeuksien puolustajat osallistuvat; korostaa tässä yhteydessä, että komission ja EUH:n on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että riippumattonta kansalaisyhteiskuntaa on tukahdutettu ankarasti ja se toimii suurelta osin maan alla, koska se pelkää vainoa ja kostotoimia; pitää valitettavana, että Vietnam on ainakin kahdessa tapauksessa pidättänyt aktivisteja juuri ennen vuoropuhelua; korostaa, että on tärkeää ottaa esille yksittäisiä tapauksia ja seurata niiden tilannetta näiden vuoropuhelujen aikana; pitää valitettavana, että useiden EU:n ja Vietnamin ihmisoikeusvuoropuhelukierrosten jälkeen ei ole saatu aikaan konkreettisia tuloksia; kehottaa ottamaan asiaankuuluvilta kansainvälisiltä järjestöiltä saadut tiedot huomioon vuoropuheluissa, joissa olisi keskityttävä konkreettisiin tuloksiin;
7. korostaa merkitystä, joka sijoitussuojasopimuksella voisi olla pyrittäessä nostamaan elintasoa, edistämään vaurautta ja vakautta sekä oikeusvaltioperiaatetta, hyvää hallintotapaa, kestäväää kehitystä ja ihmisoikeuksien kunnioittamista Vietnamissa sekä antamaan EU:lle mahdollisuus edistää alueen rauhaa ja vakautta koskevia tavoitteitaan; korostaa, että näiden yleismaailmallisten arvojen yksiselitteinen ylläpitäminen kuuluu kaikkien EU:n ja kolmannen valtion välisten sopimusten ehtoihin; on huolissaan siitä, että investoijia koskevia täytäntöönpanokelpoisia ihmisoikeusvelvoitteita ei ole;
8. katsoo, että investointituomioistuinjärjestelmän (ICS) oikeuskäytännön avulla olisi varmistettava ihmisoikeusnormien noudattaminen; toteaa, että ICS-menettelyihin liittyvät korkeat kustannukset voivat mahdollisesti vähentää asianomaisten kansalaisten oikeussuojan ja oikeussuojakeinojen saatavuutta; pitää valitettavana, että kansalaisyhteiskunnalla voi olla rajalliset mahdollisuudet ja rajallinen kyky osallistua asioiden käsittelyyn, koska taattuja *amicus curiae* -säännöksiä ei ole;
9. suosittaa, että parlamentti antaa hyväksyntänsä sopimukselle vain, jos tämän päätöslauselman suositukset on pantu täytäntöön oikeudellisesti ja tehokkaasti.

**ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

| | |
|--|--|
| Otsikko | Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Vietnamin sosialistisen tasavallan välinen sijoitussuojasopimus |
| Viiteasiakirjat | 2018/0358M(NLE) |
| Asiasta vastaava valiokunta | INTA |
| Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä) | AFET 24.10.2019 |
| Valmistelija Nimitetty (pvä) | Isabel Wiseler-Lima 30.9.2019 |
| Valiokuntakäsittely | 14.10.2019 2.12.2019 |
| Hyväksytty (pvä) | 4.12.2019 |
| Lopullisen äänestyksen tulos | +: 48 -: 8 0: 6 |
| Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet | Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Traian Băsescu, Phil Bennion, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Gina Dowding, Tanja Fajon, Michael Gahler, Giorgos Georgiou, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Nathalie Loiseau, Jaak Madison, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Javier Nart, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Radosław Sikorski, Sergei Stanishev, Hermann Tertsch, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Irina Von Wiese, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima |
| Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet | Andrea Cozzolino, Arnaud Danjean, Loucas Fourlas, Jytte Guteland, Andrzej Halicki, Martin Horwood, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Juozas Olekas, Kris Peeters, Bert-Jan Ruissen, Mick Wallace, Javier Zarzalejos, Bernhard Zimniok |
| Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta) | Heidi Hautala, Gilles Lebreton, Geoffrey Van Orden |

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

| | |
|-----------|---|
| 48 | + |
| ID | Bernhard Zimniok |
| NI | Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi |
| PPE | Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Arnaud Danjean, Loucas Fourlas, Michael Gahler, Andrzej Halicki, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Kris Peeters, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Javier Zarzalejos |
| RENEW | Phil Bennion, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Martin Horwood, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, Irina Von Wiese |
| S&D | Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Andrea Cozzolino, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Jytte Guteland, Sven Mikser, Juozas Olekas, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Sergei Stanishev |
| VERTS/ALE | Gina Dowding, Heidi Hautala, Katrin Langensiepen, Hannah Neumann, Diana Riba i Giner, Catherine Rowett, Viola Von Cramon-Taubadel |

| | |
|----------|--|
| 8 | - |
| ECR | Bert-Jan Ruissen, Jacek Saryusz-Wolski, Hermann Tertsch, Geoffrey Van Orden, Witold Jan Waszczykowski, Charlie Weimers |
| GUE/NGL | Manu Pineda, Mick Wallace |

| | |
|----------|--|
| 6 | 0 |
| GUE/NGL | Giorgos Georgiou, Idoia Villanueva Ruiz |
| ID | Susanna Ceccardi, Gilles Lebreton, Jaak Madison, Thierry Mariani |

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää